

Motion till riksdagen 2013/14:Ub506

av **Kerstin Lundgren (C)**

Filosofi som tidigt skolämne för hälsans skull

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om insatser för att stärka ungas hälsokraft.

Motivering

Varje år söker i runda tal 1 300 personer att avsluta sina liv. Nya studier visar tydligt att den psykiska hälsan hos ungdomar inte förbättrats under de senaste 20–30 åren. Däremot finns det motstridiga uppgifter om huruvida den har försämrats. Jämförelser med andra länder ger också olika resultat beroende på om man får informationen från föräldrarna eller ungdomarna. Praktiskt taget alla de epidemiologiska studierna har gjorts inom folkhälsovetenskapen, där man definierar psykisk ohälsa utifrån självrapporterade beteendeproblem, inte utifrån psykiatriska diagnoser. Den nationella kartläggningen, där man tagit hänsyn även till funktionsnedsättning, gav avsevärt lägre frekvenser psykiska problem än de tidigare folkhälsorapporterna. Andelen tonåringar som sökt hjälp inom barn- och ungdomspsykiatrin för ångest/depression har däremot ökat.

De två studierna om självskadande beteenden hos tonåringar i södra Sverige och i Östergötland, som publicerades hösten 2012, är alarmerande. Vad får 20 procent av vanliga elever att skära sig, bränna sig etc.? Det är ett desperat beteende som man tidigare beskrivit bara hos svårt psykiskt sjuka på de gamla mentalsjukhusen, hos psykopatiska ungdomsvårdsskoleelever och hos fångar.

En studie som presenterades i år kan sammanfattas på följande sätt:

- ? Psykisk ohälsa har inte minskat under denna tid. Det råder olika uppfattningar om huruvida den har ökat under samma tidsrymd.

Fel! Okänt namn på

- ? Det förefaller som om framför allt tonårsflickor upplever mer nedstämdhet och oro. Även pojkarnas symtom har ökat, men inte lika kraftigt.
- ? Sjukhusvård för depression tycks ha ökat – mer bland flickor än bland pojkar.
- ? Andelen tonåringar som sökt öppen barn- och ungdomspsykiatrisk vård för ångest/depression har ökat för båda könen.
- ? Självordsfrekvensen har varit oförändrad i ungdomsgruppen till skillnad från i andra åldersgrupper, där den minskat.

Det lär inte råda något tvivel om att när ungdomarna mår dåligt påverkar det många i deras omgivning och då inte minst deras vårdnadshavare som många gånger upplever sig mer eller mindre maktlösa. Personer vittnar om hur de sökt nå fram, bönat och bett men utan framgång. Självklart är varje situation unik, men behovet av goda samtal och djupare förståelse av meningen med livet kan innebära räddning för den drabbade. Filosofi kan vara ett redskap till att hitta lösningar som den enskilde brottas med.

Genom att i någon form införa filosofi på schemat redan från första klass skulle barn och senare ungdomar få den ram, tid och möjlighet för djupare samtal som ofta saknas, samtal som inte kan hänvisas till skolhälsovården att hantera. Det skulle kunna främja hälsan hos unga och i vårt samhälle.

Stockholm den 1 oktober 2013

Kerstin Lundgren (C)